

2024

Diagnoza zjawiska przemocy Węgorzyno

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	4
REALIZACJA ZADAŃ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	4
ZJAWISKO PRZEMOCY W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY	8
GRUPA BADANA	8
CEL BADANIA	8
PRZEMOC DOMOWA	9
PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI	16
ZJAWISKO PRZEMOCY WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY	18
METODOLOGIA	18
CEL BADANIA I CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADAWCZEJ	18
WYNIKI	18
PRZEMOC RÓWIEŚNICZA	18
PRZEMOC DOMOWA	26
CYBERPRZEMOC	28
RELACJE Z OSOBAMI DOROSŁYMI – RODZICE, NAUCZYCIELE	30
PODSUMOWANIE	32
WNIOSKI Z BADAŃ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	32
WNIOSKI Z BADAŃ WŚRÓD UCZNIÓW	34
REKOMENDACJE	37

Wstęp

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez „przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystującą przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”.

Zjawisko przemocy jest niezwykle skomplikowane i przez wiele osób bagatelizowane. Nie wszyscy zdają sobie sprawę, że jest ono obecne w życiu codziennym niemal każdego człowieka.

Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2024 roku, obejmujących zagadnienia związane z występowaniem przemocy, a także postawami społecznymi, wobec tego zjawiska.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń związanych z przemocą uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Węgorzyno wśród dwóch grup reprezentujących dwa lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy gminy,
- b) dzieci i młodzież szkolna.

Procedura „Niebieskie Karty”

Analiza liczby otrzymanych formularzy NK-A w latach 2021–2023 wskazuje na wyraźny trend spadkowy. Policja jako główny podmiot zgłaszający, przekazała najwięcej formularzy, ale ich liczba zmniejszyła się z 27 w 2021 roku do 16 w 2023 roku. Udział pomocy społecznej i oświaty w zgłoszeniach pozostawał minimalny, oscylując w granicach 1-2 formularzy rocznie. Ochrona zdrowia oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) nie odnotowały żadnych zgłoszeń w analizowanym okresie. Łączna liczba zgłoszeń spadła z 29 w 2021 roku do 18 w 2023 roku, co może sugerować potrzebę analizy przyczyn tego spadku oraz wzmocnienia współpracy między instytucjami.

Liczba formularzy NK- A otrzymanych od przedstawicieli:	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Policji	27	19	16
Pomocy Społecznej	1	2	1
Oświaty	1	1	1
Ochrony Zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
Razem	29	22	18

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego

Pracownicy socjalni podejmowali działania w środowiskach, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową. Udzielali kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc w powiecie na rzecz osób dotkniętych przemocą w omawianej gminie. Organizowali niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.

Pracownicy Socjalni zapewniali osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Przeprowadzili rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informowali te

osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Z powodu problemu przemocy domowej w latach 2019-2023 udzielono pomocy finansowej 30-tu osobom. Wsparcie to umożliwiło prawidłowe funkcjonowanie rodzin pomimo trudnej sytuacji rodzinnej. Skorelowanie tych działań przyczyniło się do procesu przywracania stabilizacji rodziny z problemem przemocy oraz podtrzymanie prawidłowego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie pomimo kryzysowej sytuacji rodzinnej.

Członkowie GDP kierowali osoby, co do których zachodzi podejrzenie, że są dotknięte przemocą lub stosują przemoc na konsultacje do psychologa. Tematyka konsultacji dostosowana jest do potrzeb uczestników. Osoby mające problem z nadużywaniem alkoholu – kierowani byli do GKRPA – skierowano 12 osób. Prowadzona była z nimi praca socjalna oraz rozmowy motywujące. Tworzono plan pracy z rodziną na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową:

Praca socjalna stanowi ważny aspekt pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy. Pozwala na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie/domowej poprzez interwencję i ingerencję w życie wewnętrzne rodziny. Zwłaszcza wówczas, gdy to pracownik socjalny jako pierwszy udziela wsparcia.

Pracownik socjalny wraz z osobą krzywdzoną podejmował działania w celu zabezpieczenia niezbędnych potrzeb, w tym dobra jej i innych członków rodziny, funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ponadto motywował do zmiany w różnych sferach życia. Praca socjalna umożliwiła stworzenie planu bezpieczeństwa pozwalającego na przyjęcie właściwej postawy wobec osoby stosującej przemoc. Ponadto sprzyjała wzmocnieniu więzi rodzinnych wśród poszczególnych członków rodziny borykających się z problemem przemocy domowej. Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu trudności osób doświadczających przemocy pozwalało im w pewnym stopniu odzyskać siłę do zmiany swojej sytuacji życiowej i chęć do samodzielnego stawienia czoła problemom będącym przyczyną trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzynie w latach 2019-2023 prowadzili prace socjalną, spotkania indywidualne mające na celu wsparcie osób doświadczających przemocy w 68 rodzinach, w których prowadzona była procedura NK z terenu gminy Węgorzyno w tym:

- 29 rodzin z roku 2021
- 22 rodziny w roku 2022
- 17 rodzin w roku 2023.

Osoby doznające przemocy lub będące świadkami przemocy domowej mogły zgłaszać się do pracownika socjalnego w OPS w Węgorzynie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:30 lub telefonicznie pod nr telefonu 91 39 71 409 w godzinach pracy Ośrodka.

A także w 2021 roku zapewniono ochronę przed dalszym krzywdzeniem, umieszczając osobę doznającą przemocy i jej dziecko w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie.

W 2022 roku zapewniono ochronę poprzez umieszczenie trojga dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Łobzie na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

W 2023 roku, w ramach prowadzonych procedur NK, przewodnicząca występowała do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka w trzech przypadkach. W jednym przypadku złożono do Prokuratury Rejonowej zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa związanego z przemocą domową. Działania te miały na celu ochronę osób doznających przemocy i zapewnienie odpowiedniej reakcji instytucji publicznych.

Opis działań w zakresie rozpowszechniania informacji o pomocy w środowisku lokalnym:

W 2021 roku realizowano szeroko zakrojoną kampanię informacyjną na temat dostępnych form wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Informacje o aplikacji „Twój parasol”, „Osobisty plan awaryjny” oraz kampaniach „16 dni bez przemocy” i „Pomoc na jeden klik” publikowano na stronach internetowych Urzędu Miasta, OPS i na portalach społecznościowych. Pracownicy socjalni przekazywali te informacje w trakcie wywiadów środowiskowych, a członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) dystrybuowali plakaty i ulotki w szkołach, placówkach ochrony zdrowia oraz innych instytucjach. Osoby uwikłane w przemoc otrzymywały bezpośrednie wsparcie w postaci numerów telefonów i danych lokalnych instytucji pomocowych.

W 2022 roku działania skoncentrowano na organizacji kampanii społecznych, takich jak „Nie otwieraj drzwi PRZEMOCY” i „Biała Wstążka”. W ramach kampanii „One Billion Rising – Nazywam się Miliard” zorganizowano symboliczny taniec przeciw przemocy wobec kobiet. Zrealizowano także debatę „Świadomy Senior” oraz spotkania edukacyjne z udziałem prawnika, dzielnicowego, psychologa i koordynatora procedury „Niebieskie Karty”. Dodatkowo, podczas Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą Ośrodek

Pomocy Społecznej organizował dyżury poza godzinami pracy, oferując wsparcie zainteresowanym.

W 2023 roku kontynuowano działania zapoczątkowane w latach ubiegłych. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował kampanię „Biała Wstążka” oraz zapewniał wsparcie podczas Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem poprzez dyżury pracowników socjalnych poza standardowymi godzinami pracy. Dzięki konsekwentnym działaniom informacyjnym udało się zwiększyć świadomość mieszkańców na temat dostępnych form pomocy.

W latach 2021–2023 podejmowano działania mające na celu inicjowanie odpowiedzialności wobec osób stosujących przemoc domową.

Pracownicy socjalni konsekwentnie informowali osoby stosujące przemoc o prawnych konsekwencjach ich zachowań, zwiększając świadomość dotyczącą skutków stosowania przemocy domowej. W każdym roku osoby stosujące przemoc motywowano do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, które miały na celu zmianę ich postaw i zachowań.

W 2021 roku działania objęły 27 osób, w 2022 roku liczba ta spadła do 22, a w 2023 roku do 18. Spadek liczby osób objętych interwencją może wskazywać na mniejszą liczbę zgłaszanych przypadków lub trudności w dotarciu do osób stosujących przemoc domową. Programy korekcyjno-edukacyjne stanowiły kluczowy element działań, mając na celu ograniczenie powtarzalności aktów przemocy domowej. Jednocześnie pracownicy socjalni dążyli do budowania współpracy z osobami stosującymi przemoc, aby zachęcić ich do zmiany destrukcyjnych wzorców. Informowanie o konsekwencjach prawnych i dostępnych formach pomocy było prowadzone zarówno indywidualnie, jak i w ramach szerszych działań edukacyjnych.

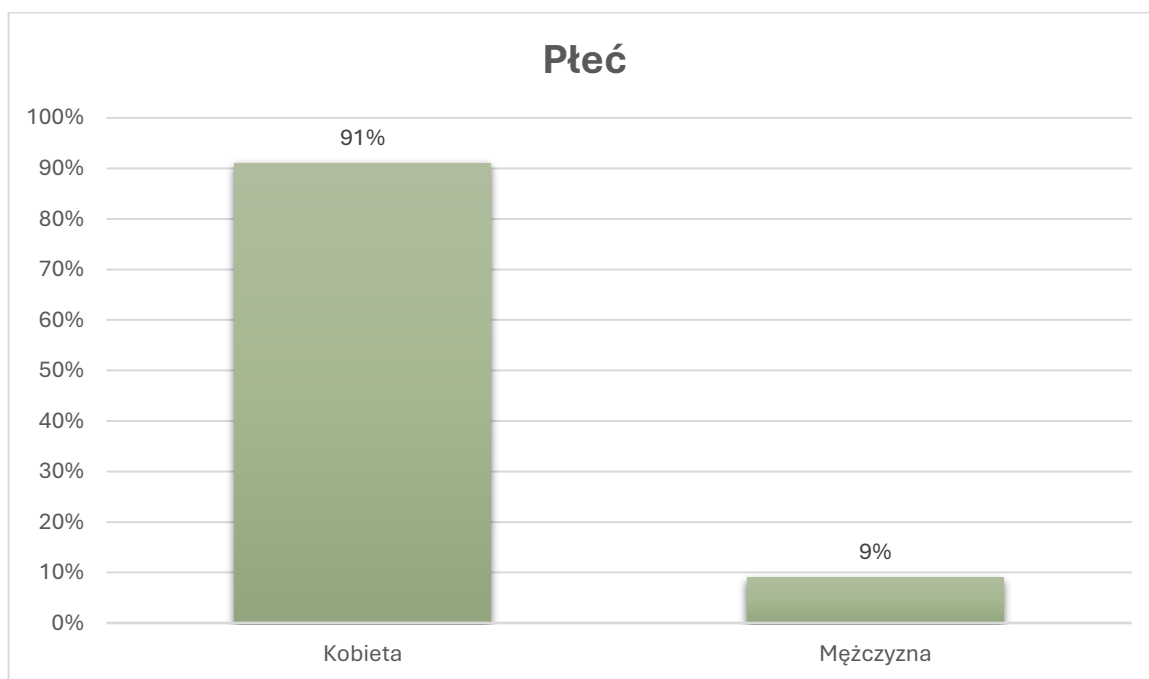
Warto zauważyć, że efektywność tych działań wymaga dalszego monitorowania i rozwoju programów wsparcia. Całość działań była ukierunkowana na ograniczenie przemocy domowej i poprawę bezpieczeństwa rodzin.

Zjawisko przemocy w grupie dorosłych mieszkańców Gminy

Grupa badana

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 148 mieszkańców, w tym 91% kobiet oraz 9% mężczyzn.

Cel badania

Celem badania była diagnoza zjawiska przemocy, w szczególności:

- ➔ zbadanie nasilenia występowania przemocy domowej w środowisku lokalnym;
- ➔ zbadanie występujących form przemocy domowej;
- ➔ zbadanie postaw mieszkańców dotyczących wychowania dzieci;
- ➔ zbadanie postaw i opinii mieszkańców dotyczących zagadnień związanych z przemocą domową.

Przemoc domowa

Według badań przeprowadzonych w 2019 roku z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstej (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstotliwość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła.

Dom – obok pracy, szkoły oraz ulic poza najbliższą okolicą – jest miejscem, gdzie najwięcej osób doświadczyło przemocy (według deklaracji po 8%). Niewiele mniej ankietowanych przyznało, że padło jej „ofiara” w najbliższej okolicy (7%). Nieco rzadziej ankietowali zetknęli się z agresją w restauracji, kawiarni, na dyskotece (5%), w środkach komunikacji – pociągu, autobusie, taksówce (5%) lub w innych miejscach (4%)¹.

Przemoc domowa zachodzi wówczas, gdy mąż, żona lub inny członek rodziny wyrządza krzywdę fizyczną lub psychiczną najbliższemu, z którym mieszka pod jednym dachem. Osoba stosująca przemoc domową, wykorzystując swoją przewagę nad osobą doznającą przemocy, próbuje ją zdominować, zastraszyć, poniżyć i wymusić na niej określone zachowania. Jeśli osoba doświadczająca przemocy domowej w porę nie zareaguje i nie uwolni się od tyranii partnera, z czasem będzie jej coraz trudniej przerwać błędny krąg przemocy. Miesiące, a czasem nawet całe lata upokorzeń zmieniają u osoby doznającej przemocy postrzeganie samej siebie – zaczyna ona stopniowo przejmować taki obraz własnej osoby, jaki wmawia jej oprawca. Wówczas jedynym wyjściem jest zwrócenie się do instytucji, które dysponują środkami prawnymi pomagającymi karać osoby stosujące przemoc.

O przemocy domowej można mówić wówczas, gdy spełnia następujące cechy:

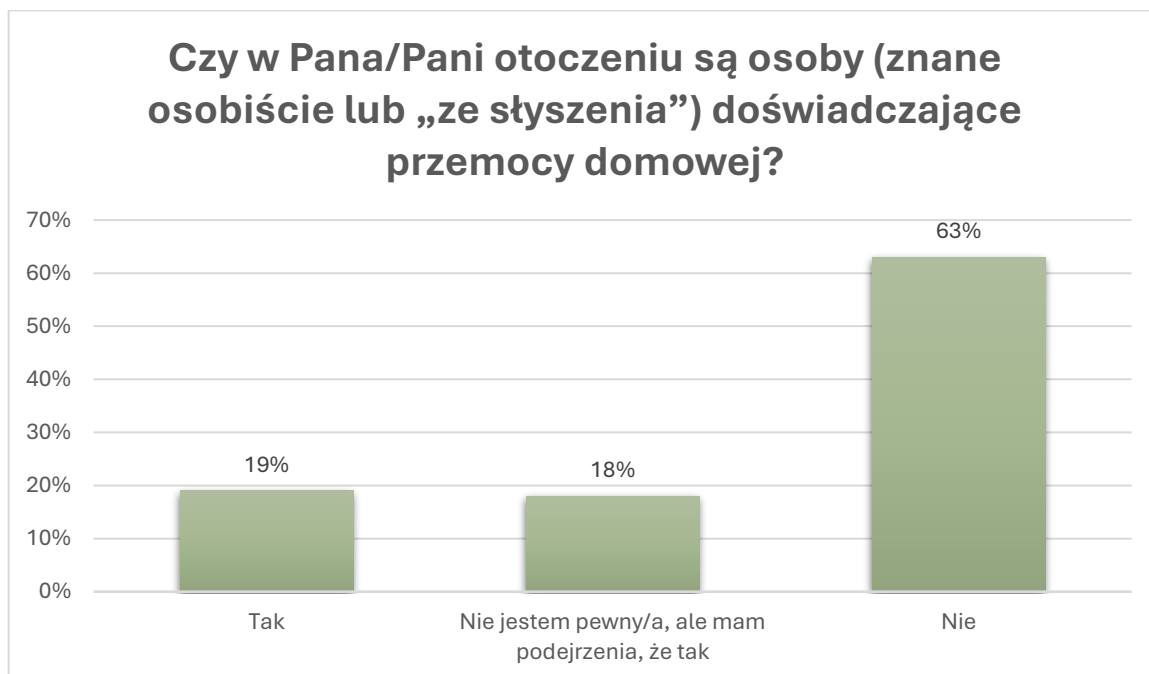
- ➔ ma charakter intencjonalny co oznacza, że działania osoby stosującej przemoc są świadome i zamierzone;
- ➔ jest rodzajem relacji, w której jedna ze stron podporządkowana jest drugiej – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę fizyczną, psychiczną, ekonomiczną lub społeczną, aby zdominować osobę doznającą przemocy;
- ➔ jest relacją, w której osoba stosująca przemoc podejmując działania lub zaniechując ich narusza prawa i dobra osobiste osoby doznającej przemocy;
- ➔ powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby, która doznaje przemocy.

¹ CBOS, *Komunikat z badań: Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, kwiecień 2019

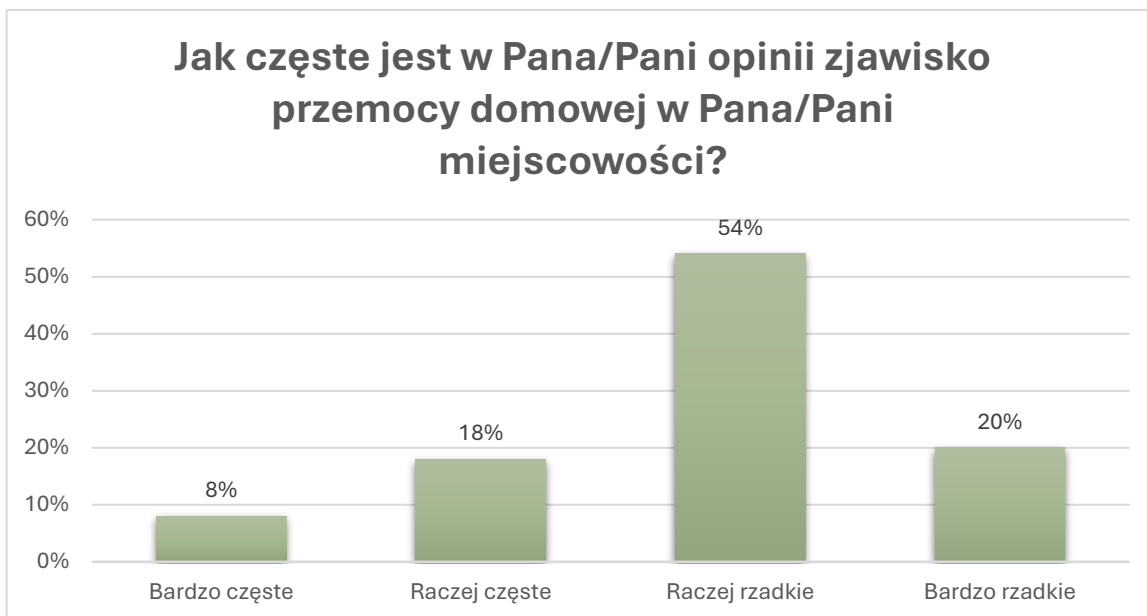
Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie osoby stosującej przemoc lub ją usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie osobą doświadczającą przemocy domowej lub stosującą przemoc.

19% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 18% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak.

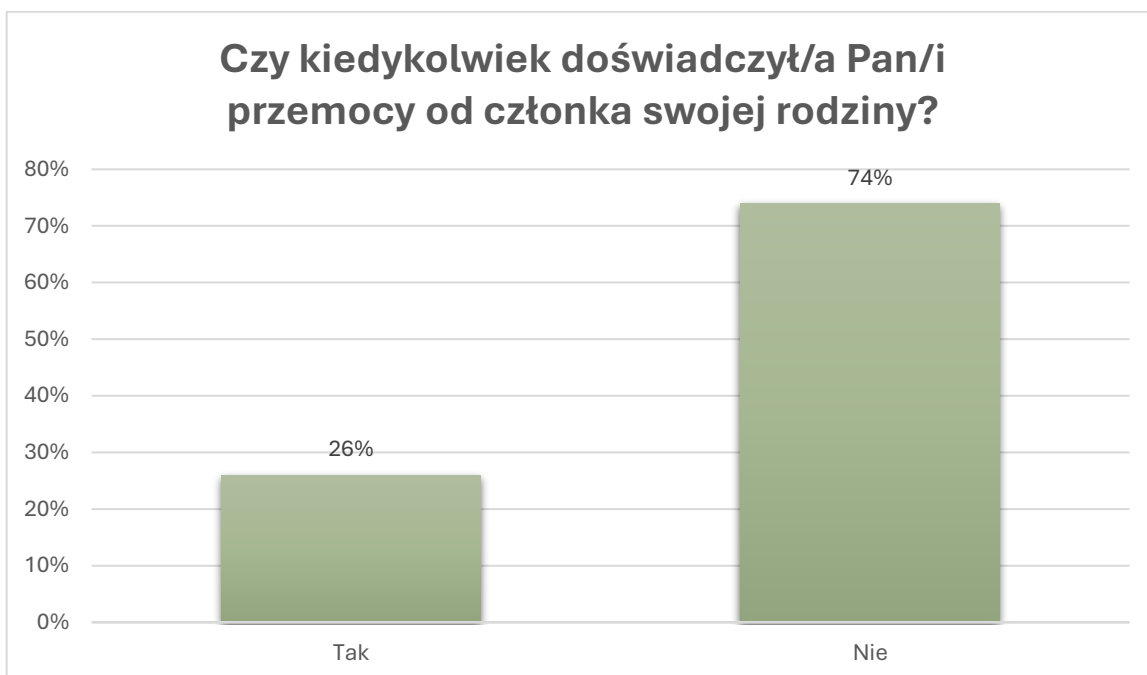
Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doznających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

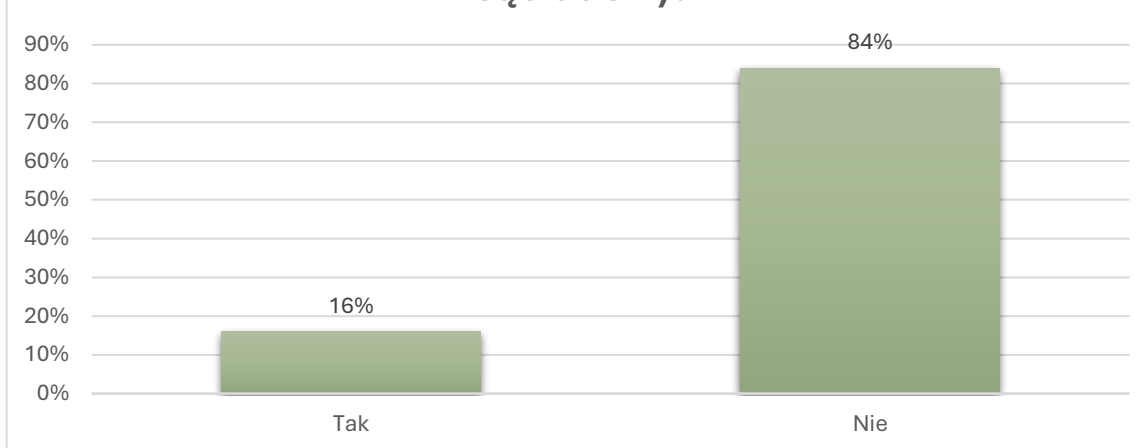
Zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 74% z nich. 26% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste oraz bardzo częste.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Węgorzyno koncentruje się na potrzebach i problemach mieszkańców. Wobec czego, w kwestionariuszu badani mieli możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat doświadczanej przemocy domowej. **Wśród badanej grupy osób 26% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny oraz 16% z nich poprosiło o pomoc.**

Czy w związku ze stosowaną wobec Pana/Pani przemocą, poprosił/a Pan/i, o pomoc (np. bliską osobę, instytucję, osobę duchowną, sąsiadów)?

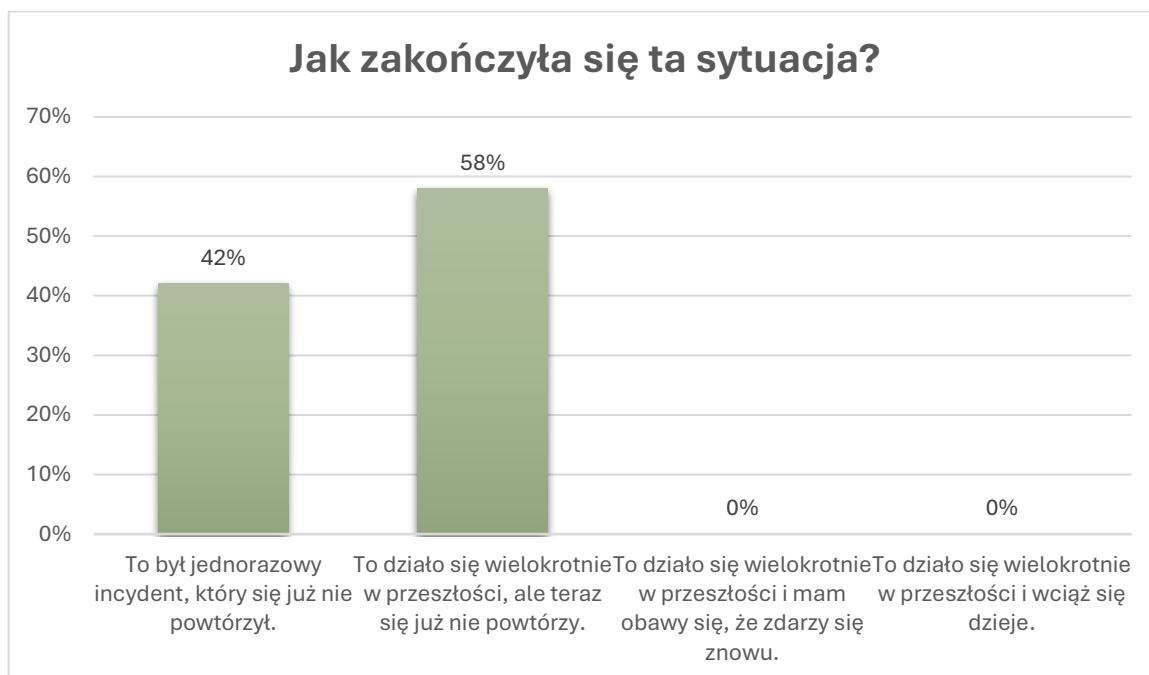
W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o **rodzaj doświadczanej przemocy**. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się **przemoc psychiczna (79%)**, **przemoc fizyczna (37%)**, **przemoc ekonomiczna (11%)**.

Jakiego rodzaju była to przemoc?

W związku z twierdzącą odpowiedzią dotyczącą występowania zjawiska przemocy domowej poprosiliśmy również, aby osoby dotknięte tym problemem odpowiedziały na pytanie, jak potoczyła się dalsza sytuacja związana z doświadczaną przez nich przemocą. Otrzymane odpowiedzi prezentuje kolejny wykres. Warto zauważyć, że dla 58% przemoc

domowa wielokrotnie miała miejsce w przeszłości, jednakże teraz się już nie powtórzy, a dla 42% był to jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył.

W dalszej części ankiety badane były przekonania mieszkańców Gminy Węgorzyno dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 96%* badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala automatycznie na zakończenie problemu przemocy domowej.

Łącznie 85% uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 97%* zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:

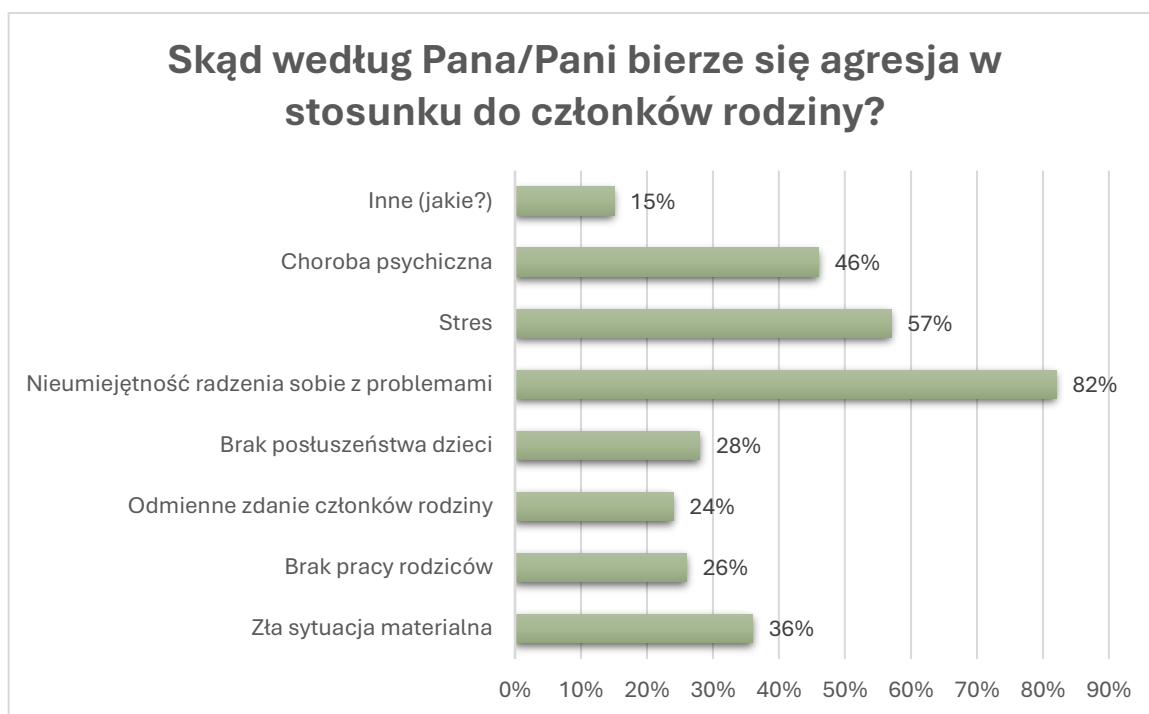
- ➔ „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (93%);
- ➔ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy” (96%);
- ➔ „Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc” (76%);
- ➔ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (92%);
- ➔ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (85%).

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	42%	54%	3%	1%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	4%	11%	22%	63%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	89%	8%	0%	3%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	4%	3%	11%	82%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy.	4%	0%	8%	88%
Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc.	11%	13%	22%	54%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	7%	8%	9%	76%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	3%	5%	11%	81%

*suma odpowiedzi zdecydowanie prawdziwe oraz raczej prawdziwe

**suma odpowiedzi: raczej nieprawdziwe i zdecydowanie nieprawdziwe.

Zdaniem mieszkańców Gminy Węgorzyno przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (82%), stresie (57%), chorobie psychicznej (46%), złej sytuacji materialnej (36%), braku pracy rodziców (26%), braku posłuszeństwa dzieci (26%) oraz różnicy zdań członków rodziny (24%).

Kolejne pytanie odnosiło się do następującej kwestii: **Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy domowej zdarza się:**

TWIERDZENIA	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia	13%	22%	41%	24%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą	42%	28%	12%	18%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę	24%	32%	26%	18%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych	20%	30%	36%	14%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków	54%	23%	12%	11%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe	54%	22%	12%	12%

45% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Łącznie 70% respondentów odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 56% badanych. Wykaz odpowiedzi na te i pozostałe tematy obrazuje powyższa tabela.

Jeżeli chodzi o **przeciwdziałanie przemocy domowej**, to mieszkańcy wskazywali, że **najskuteczniejszymi działaniami są**: zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc (91%), edukacja społeczeństwa (69%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (31%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (12%).

Przekonania dotyczące wychowania dzieci

Respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie.

Stwierdzenie „**Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się z dezaprobatą – **łącznie 85% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem**. Łącznie 96% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. **81% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem**.

Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 94% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 85%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 72%.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje poniższa tabela.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	5%	10%	24%	61%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	1%	5%	22%	72%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	62%	19%	14%	5%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	3%	1%	15%	81%
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową.	4%	11%	23%	62%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	52%	20%	16%	12%

Zjawisko przemocy wśród dzieci i młodzieży

Metodologia

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania została udzielona odpowiedź.

Cel badania i charakterystyka grupy badawczej

Podstawowym celem przeprowadzonych badań było:

- zbadanie postaw i przekonań uczniów dotyczących zjawiska przemocy;
- zbadanie nasilenia występowania przemocy rówieśniczej;
- zbadanie nasilenia występowania przemocy domowej oraz jej form;
- zbadanie czynników chroniących m.in. relacji dzieci i młodzieży z osobami dorosłymi.

W badaniu wzięło udział 107 uczniów z terenu Gminy Węgorzyno.

Wyniki

Przemoc rówieśnicza

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w szkole pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W pierwszej kolejności uczniowie zostali zapytani o to, jak czują się w swojej klasie. **Wyniki są zadowalające, uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze – 93%***. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że część uczniów przeciwne określa swoje odczucia – 7%**.

*zsumowane wyniki odpowiedzi: bardzo dobrze, lubię swoją klasę i raczej dobrze

** zsumowane wyniki odpowiedzi: raczej źle i bardzo źle, chciałbym/abym zmienić klasę

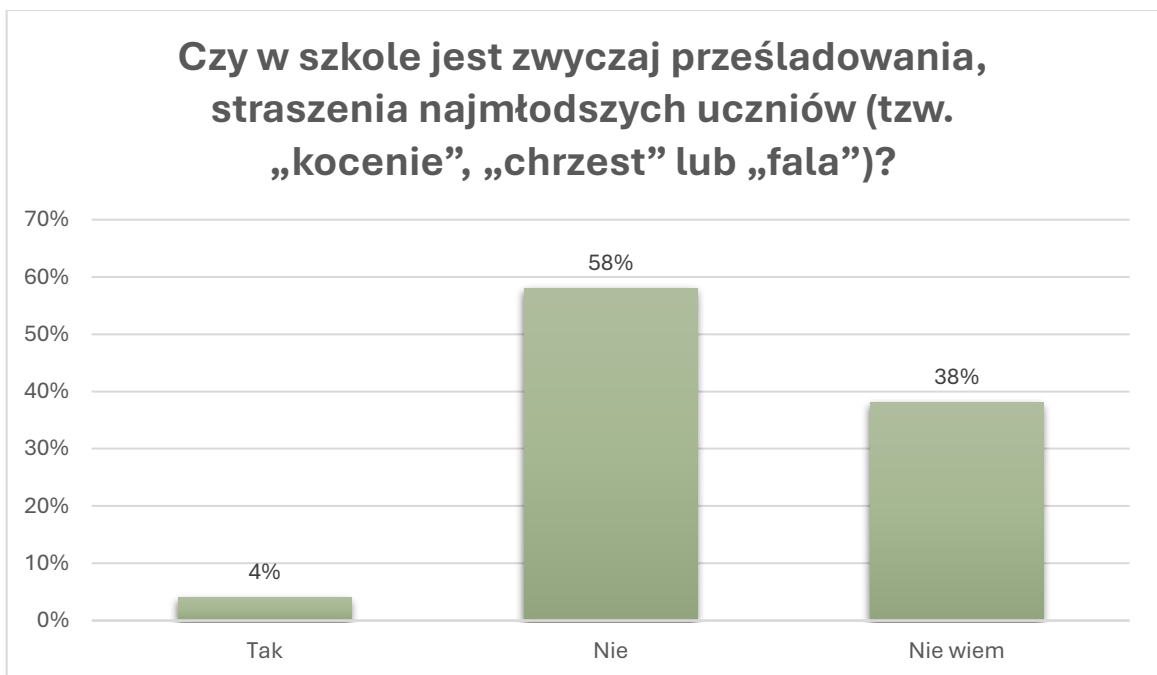
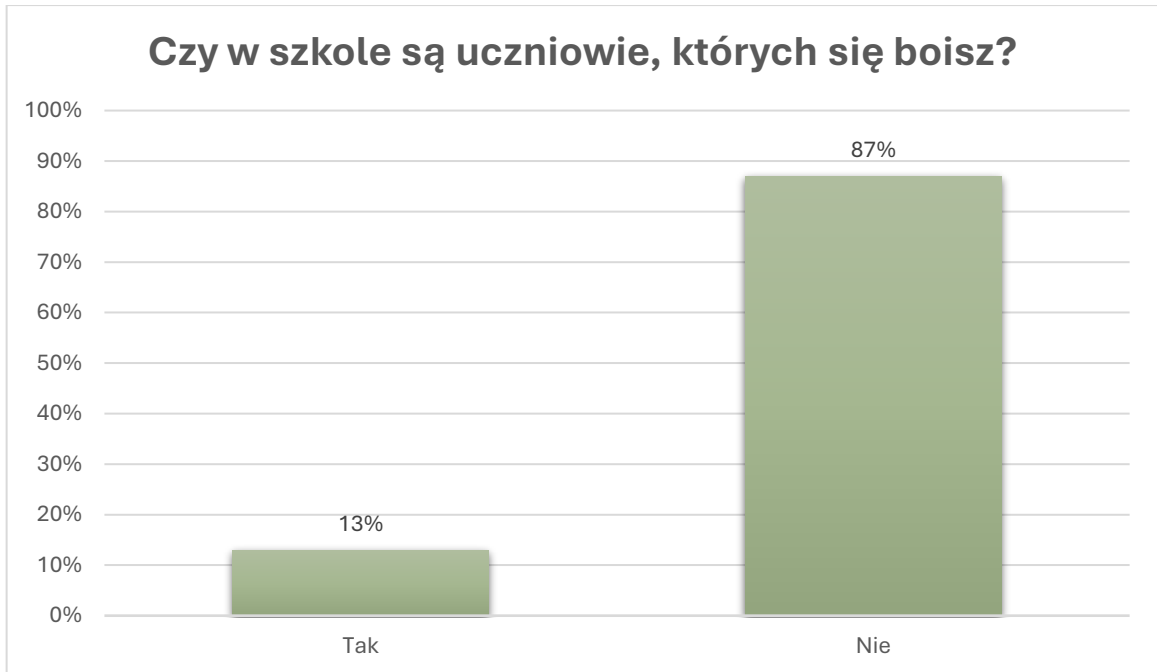
Następnie zapytano uczniów czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. Co ważne i wartościowe – zdecydowana większość uczniów odpowiedziała twierdząco – 85%*. Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 15%** ankietowanych uczniów.

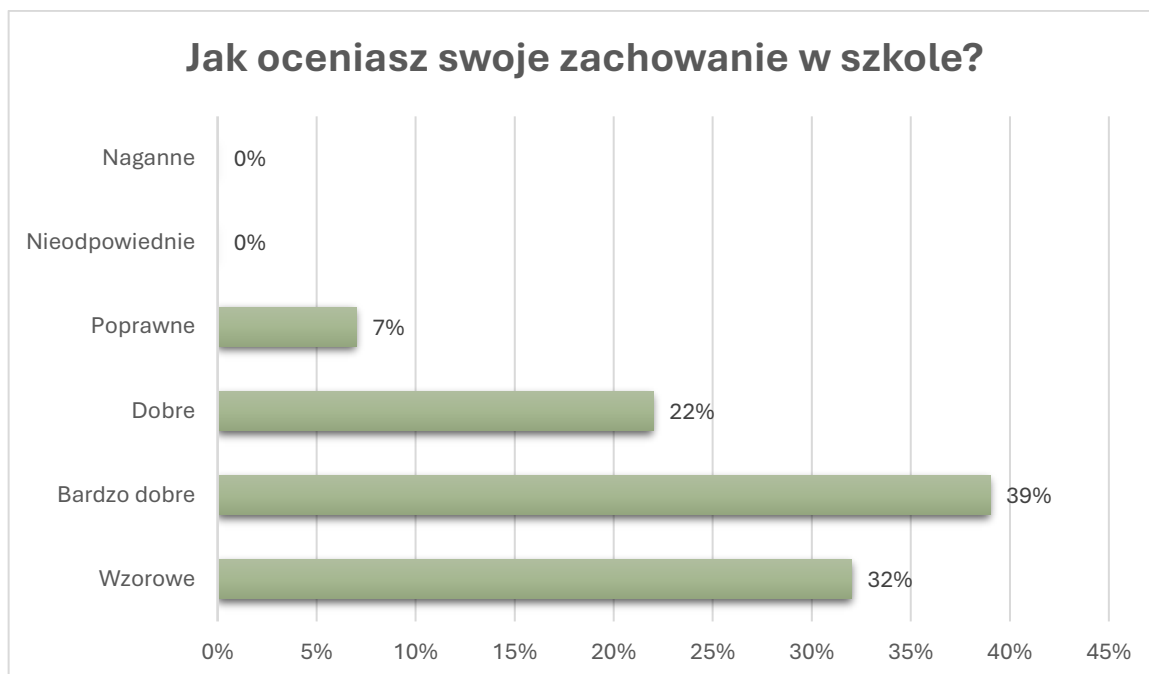
*suma odpowiedzi zdecydowanie tak oraz raczej tak

**suma odpowiedzi raczej nie i zdecydowanie nie

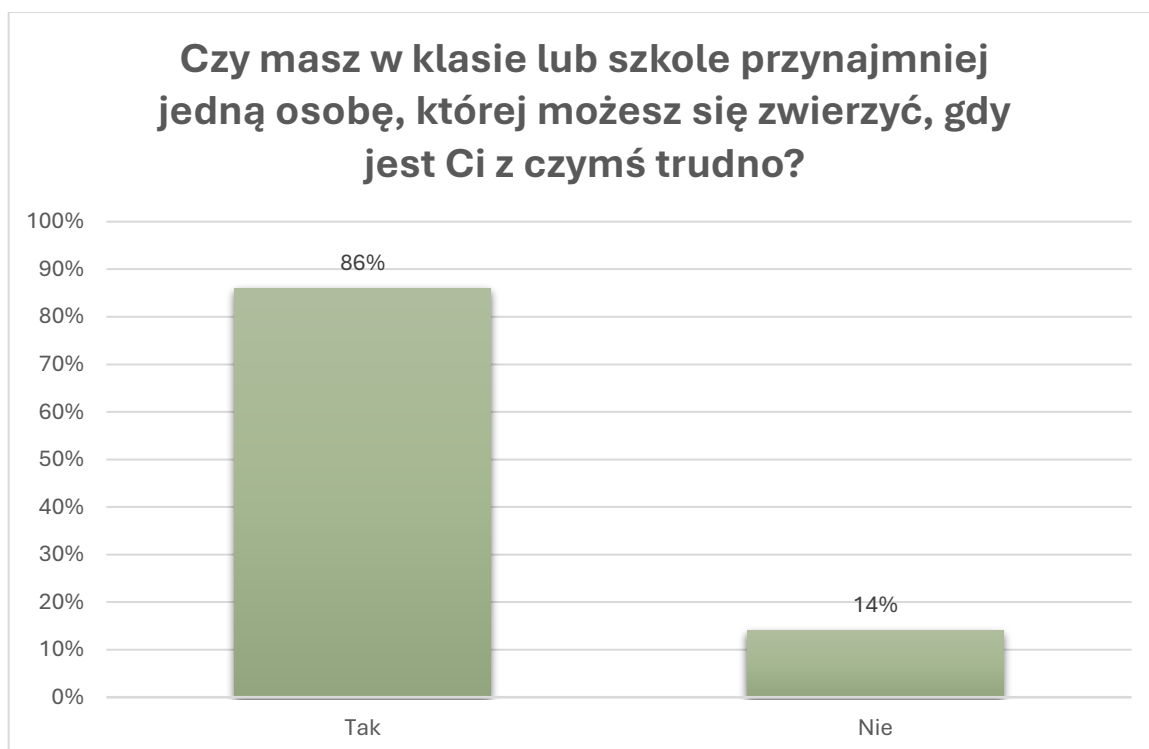
Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. **13% uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.** Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 4% badanych.

Poproszono uczniów o dokonanie subiektywnej oceny swojego zachowania w szkole. Badani wskazywali, że ich zachowanie jest wzorowe – 32%, a także określali je jako bardzo dobre – 39%. Pojawiały się również wskazania uczniów mówiące o dobrym zachowaniu – 22%, poprawnym – 7%.

Za pozytywne można uznać, że 86% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia.

W poniższej tabeli zawarto szczegółowy rozkład odpowiedzi uczniów dotyczący ich opinii na temat częstotliwości występowania w szkole, do której uczęszczają różnych zachowań i sytuacji będących przejawem przemocy rówieśniczej. Można zauważyć, że w opinii uczniów najczęściej – bo codziennie w szkole dochodzi do: obgadywania (19%), wyśmiewania (10%), unikania/ignorowania, a nawet wykluczania z grupy (6%) oraz dochodzi do kopania, bicia (6%).

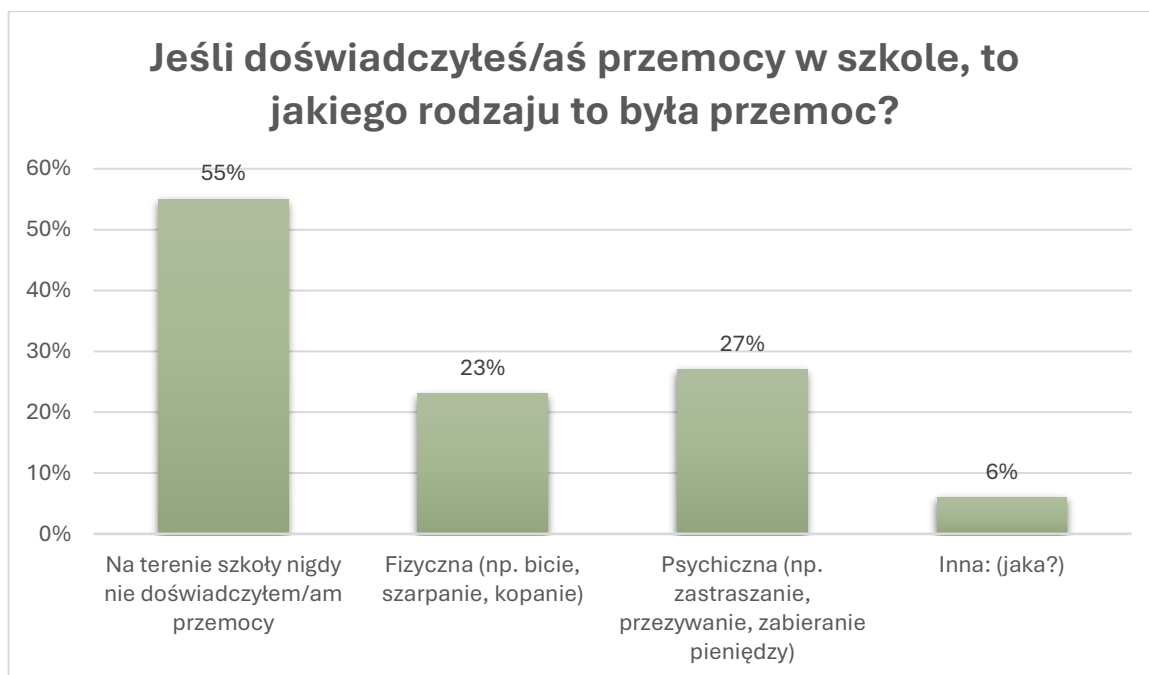
Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy – 84%, niż dziewczyny – 16%.

Jak często poniższe sytuacje zdarzają się w Twojej szkole?					
	Codziennie	Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w roku	Nigdy
<i>Wyśmiewanie kogoś, przezywanie</i>	10%	17%	17%	28%	28%
<i>Obgadywanie za plecami</i>	19%	16%	16%	22%	27%
<i>Unikanie, ignorowanie, wykluczanie z grupy</i>	6%	14%	11%	18%	51%
<i>Grożenie komuś, szantażowanie</i>	2%	3%	5%	9%	81%
<i>Kopanie, bicie</i>	6%	7%	6%	18%	63%
<i>Zabieranie pieniędzy lub rzeczy</i>	2%	1%	2%	11%	84%
<i>Wandalizm – niszczenie rzeczy uczniów lub rzeczy należących do szkoły</i>	1%	1%	5%	17%	76%

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy. 56% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przezywani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 44% ankietowanych.

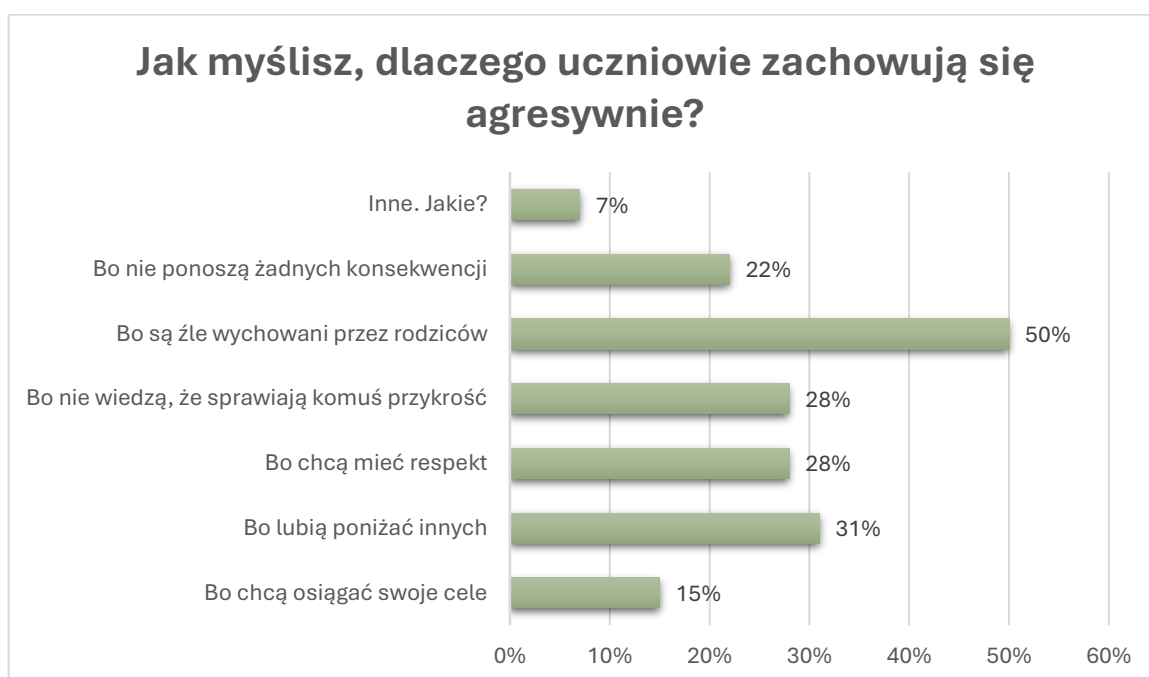
Uczniowie deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej (27%) niż psychicznej (23%).

Okazuje się, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw (72%), podczas lekcji (3%), po lekcjach (19%). W „inne” uczniowie zaznaczając nie wpisali nic.

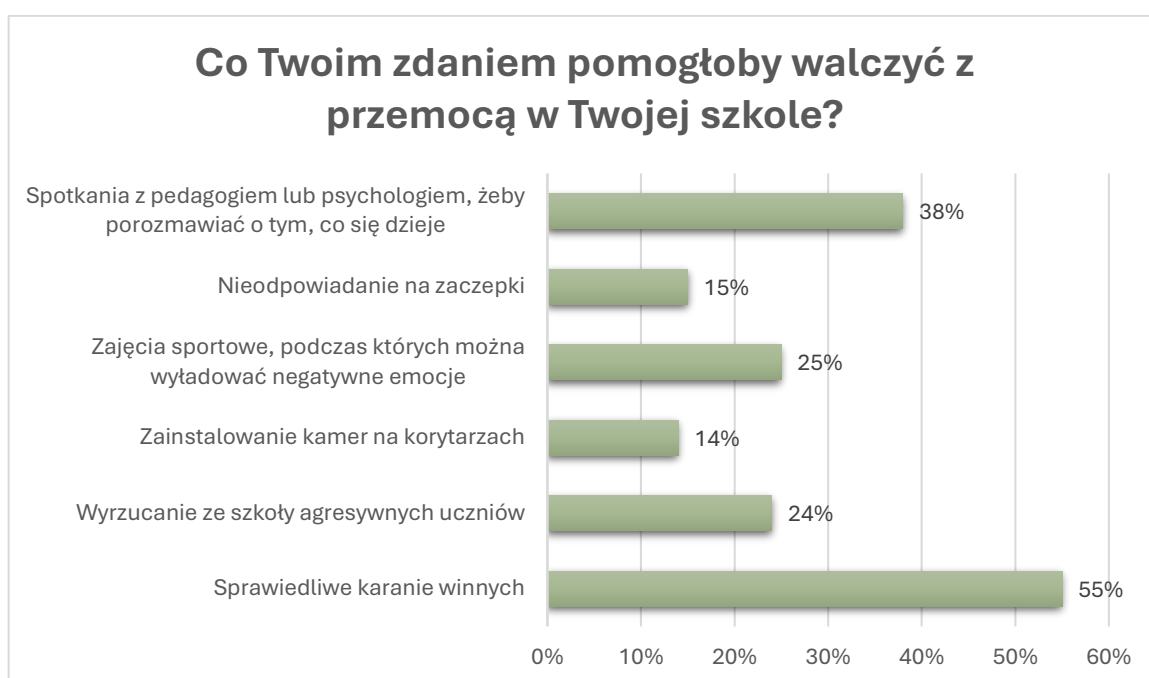
Uczniów zapytano również o to, jakie są powody tego, że ich rówieśnicy zachowują się agresywnie. 31% uczniów uważa, że rówieśnicy lubią poniżać innych, 28% uczniów uważa, że uczniowie nie wiedzą, że mogą sprawić komuś przykrość, 28% uczniów uważa, że rówieśnicy chcą mieć respekt, 50% uczniów uważa, że rówieśnicy są źle wychowani przez rodziców, 22% uważa, że nie ponoszą żadnych konsekwencji oraz 22% uczniów wskazuje na osiągnięcie założonych celów. W odpowiedzi „inne” uczniowie nie wpisali nic.

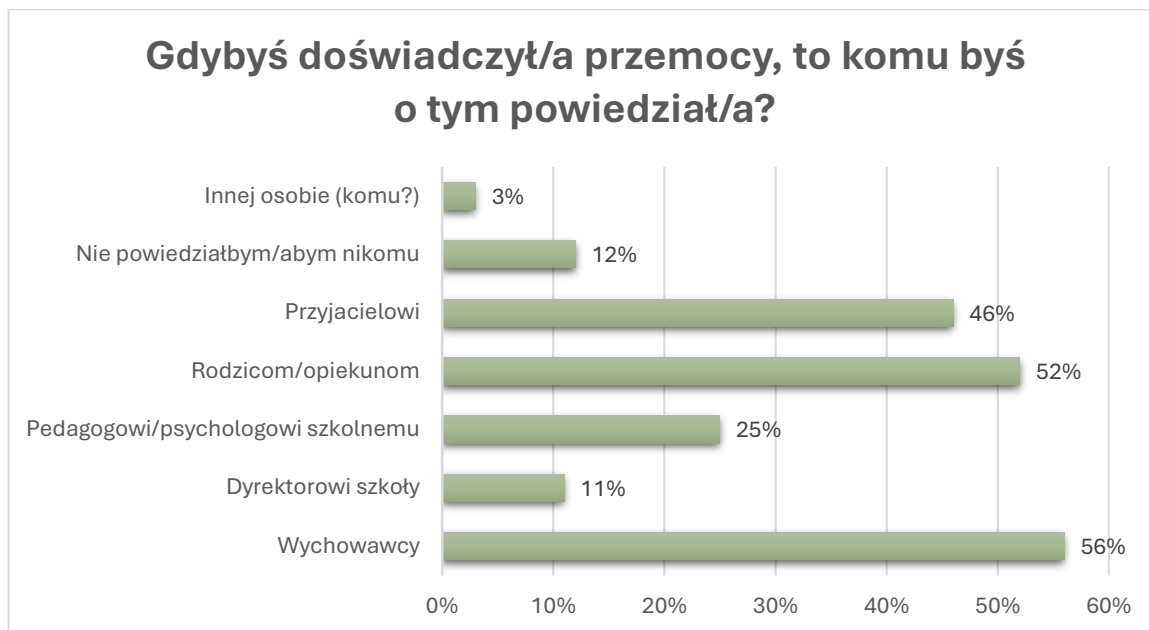
Poniżej prezentowane są odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Niepokojące, jest, że część ankietowanych zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem – 18%. Zaistniałą sytuację zgłosiłoby nauczycielowi 43% badanych uczniów oraz 22% udawałoby, że nic nie widzą.

Okazuje się, że 55% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. Uczniowie wskazywali również na: zajęcia sportowe – 25%, spotkania z pedagogiem lub psychologiem – 38%, wyrzucanie agresywnych ze szkoły – 24%, zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach – 14% oraz nieodpowiadanie na zaczepki – 15%.

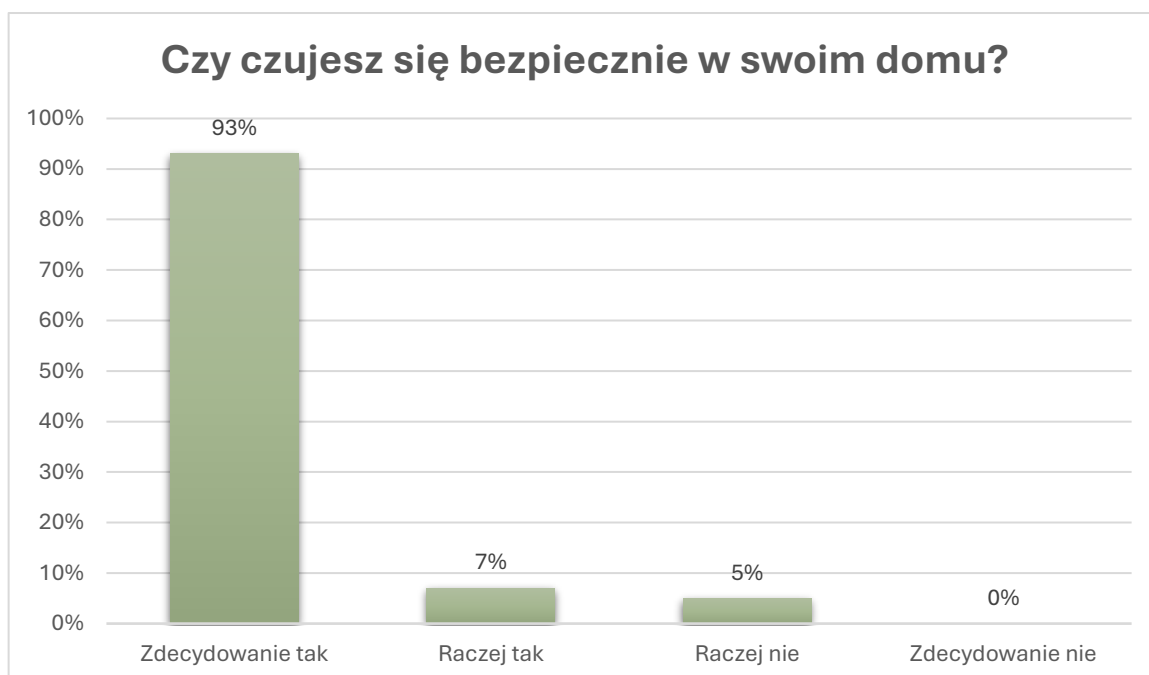
W szkole zapytano uczniów, komu by zaufali, gdyby sami stali się osobą doznającą przemocy. Najwięcej uczniów, bo 56%, wskazało na wychowawców. Na drugim miejscu znaleźli się rodzice, których wybrało 52% uczniów. Trzecim najczęściej wskazywanym źródłem wsparcia są przyjaciele, z wynikiem 46%. 25% wskazało na pedagoga/psychologa szkolnego oraz 11% na dyrektora szkoły. Warto zwrócić uwagę na fakt, że 12% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałoby o takiej sytuacji nikomu. W „inne” uczniowie nie wpisali nic.

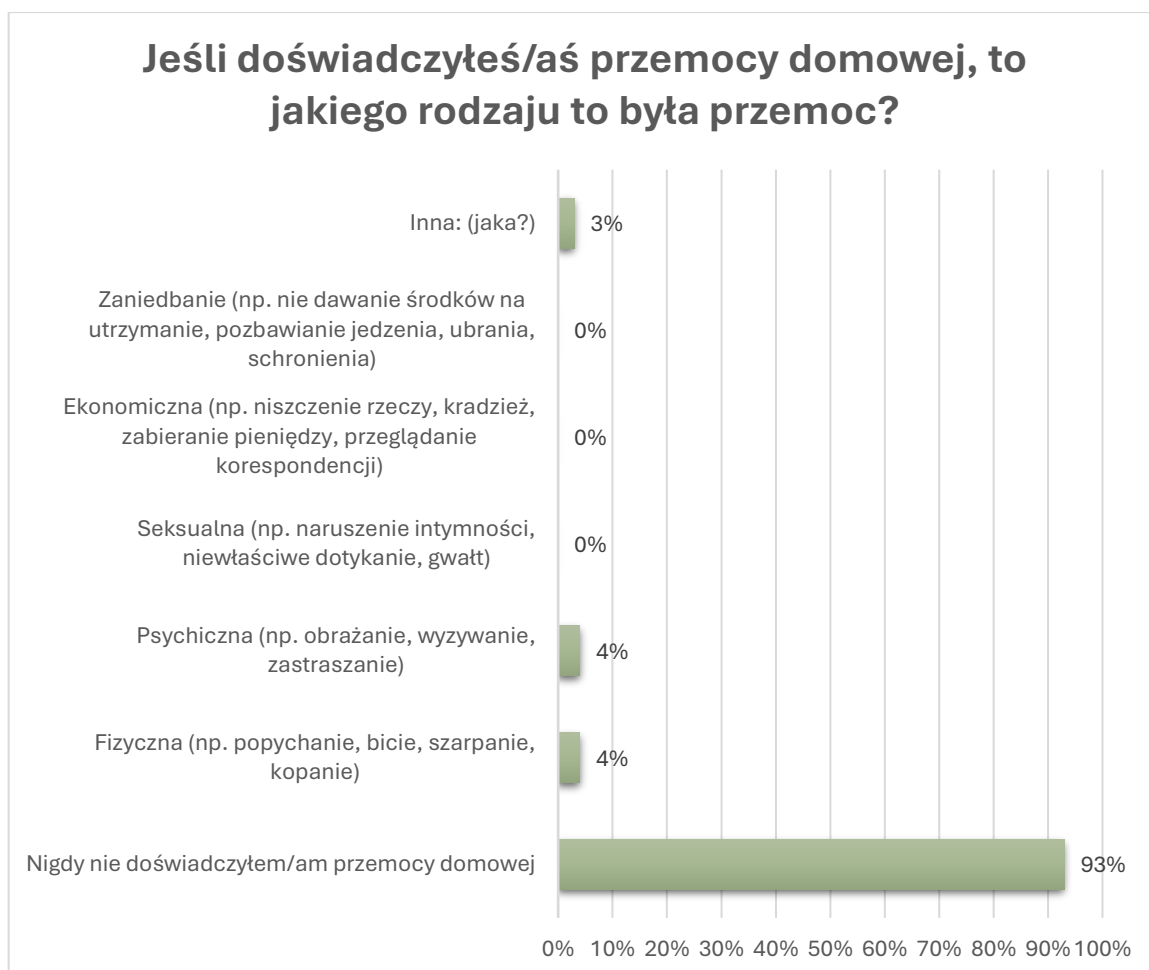
Przemoc domowa

Zapytano również uczniów o doświadczenie przemocy w domu oraz poczucia bezpieczeństwa. Rozkład odpowiedzi sugeruje, że 4% uczniów ma lub miało doświadczenia związane z przemocą domową, a 7% uczniów nie czuje się w swoim domu całkowicie bezpiecznie.

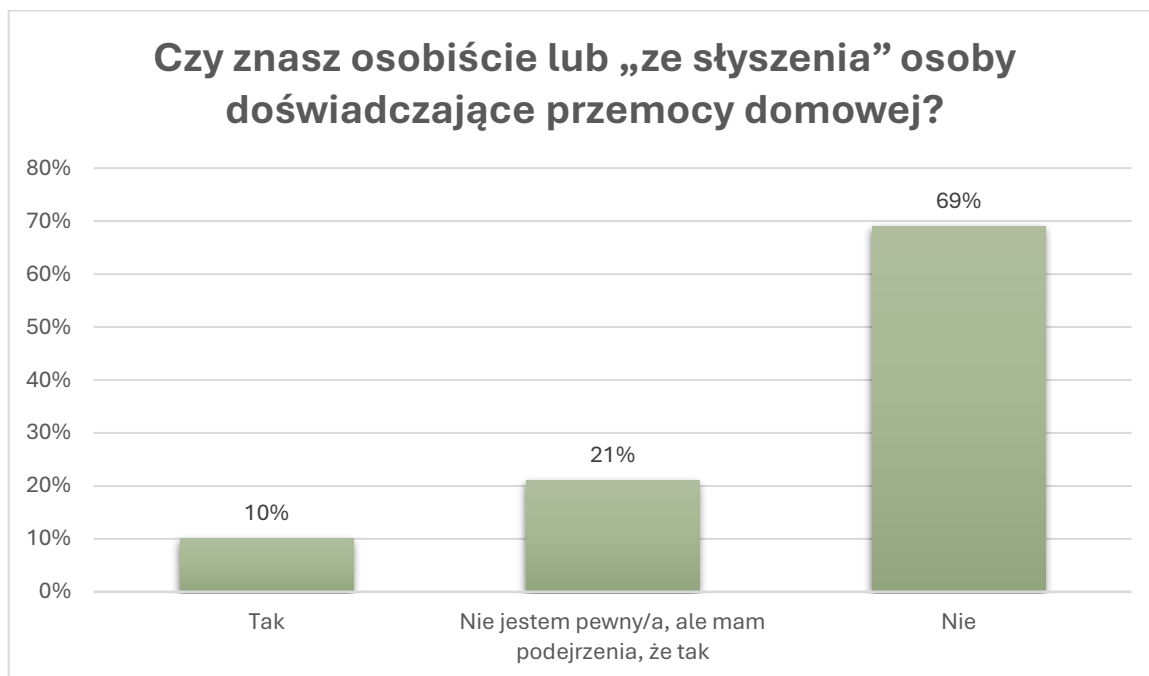

W kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali oni na doświadczanie przemocy psychicznej – 4% i przemocy fizycznej – 4%.

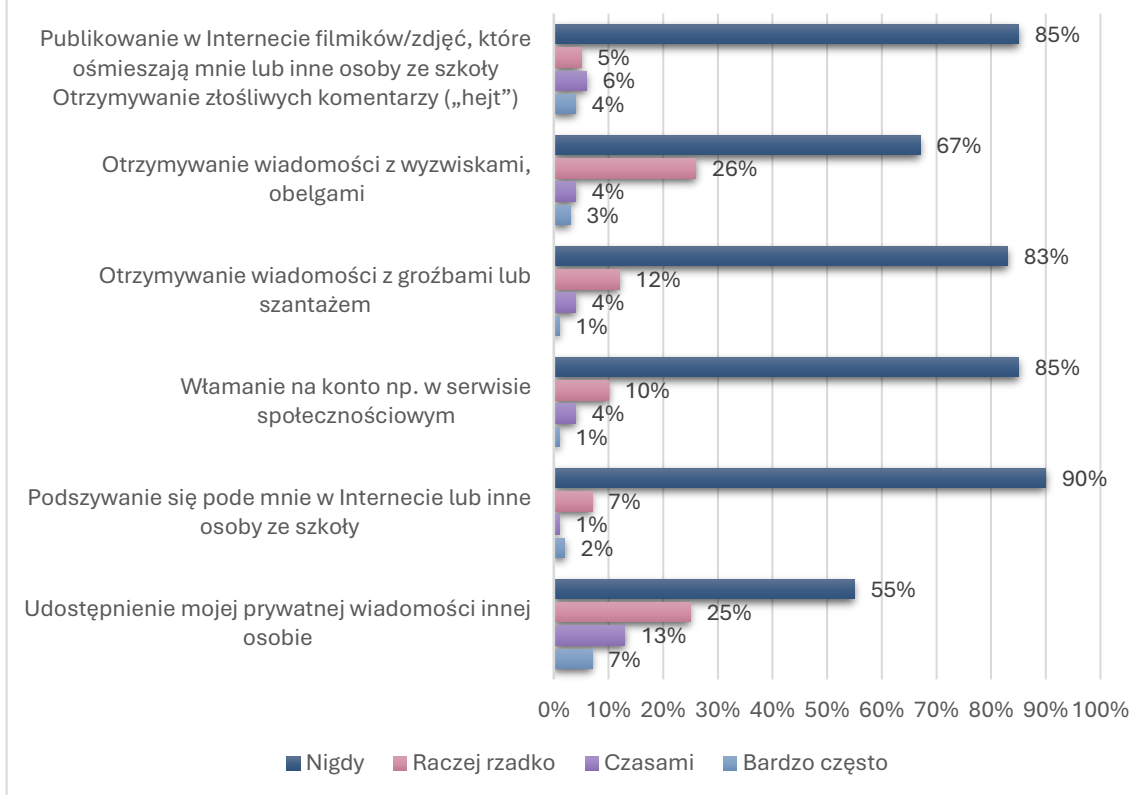
Młodym mieszkańcom Gminy Węgorzyno zadaliśmy takie samo pytanie jak dorosłym, dotyczące osób z otoczenia doświadczających przemocy domowej. **10% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 21% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak jest.**

Cyberprzemoc

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom Gminy Węgorzyno nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

Czy Ty lub ktoś z Twojej szkoły zetknął się z wymienionymi zachowaniami w Internecie?

*suma odpowiedzi bardzo często oraz czasami

Łącznie 10%* uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami – 7%* oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie – 20%*.

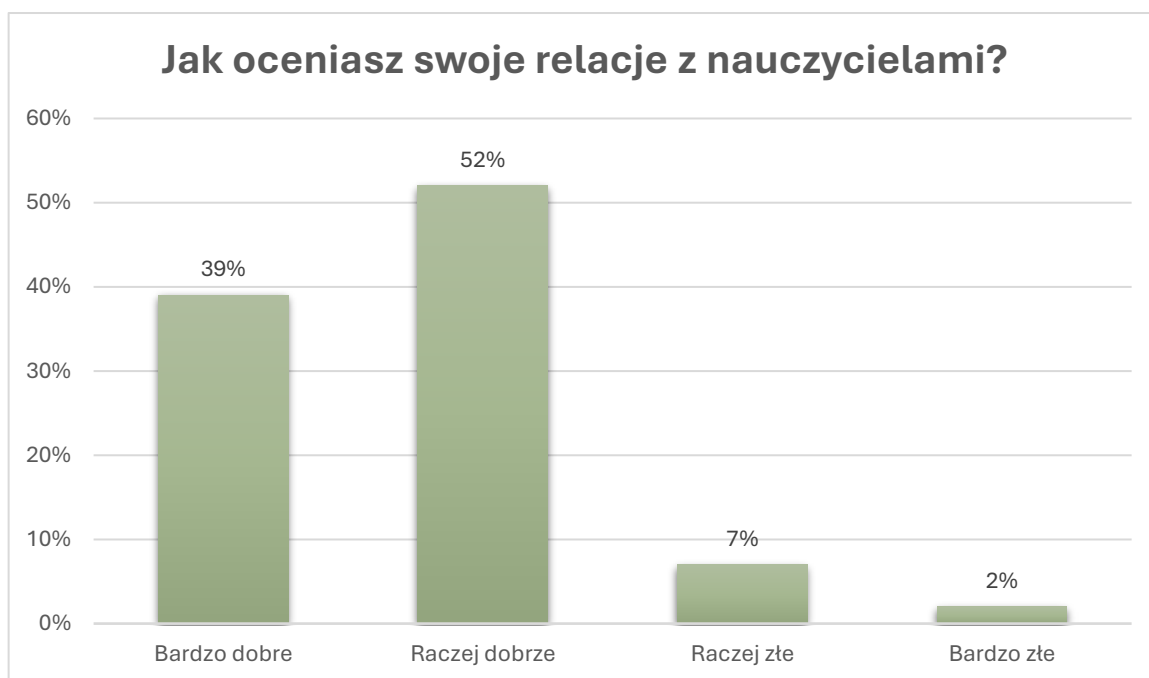
Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

Relacje z osobami dorosłymi – rodzice, nauczyciele

Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy. **Większość uczniów – 91% deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami.** Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – większość 91% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.

Dobre relacje z rodzicami uczniów to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic – nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia.

Równie obiecujące są wyniki dotyczące poziomu zaufania do rodzica/opiekuna w wypadku przeżywania poważnego problemu. **Łącznie 90%* uczniów chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.**

*suma odpowiedzi zdecydowanie tak oraz raczej tak

Podsumowanie

Wnioski z badań wśród mieszkańców

1. Osoby w otoczeniu doświadczające przemocy domowej:

Wniosek: 19% respondentów zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 18% podejrzewa takie sytuacje w swoim otoczeniu.

Podsumowanie: Dane te wskazują, że problem przemocy domowej jest dostrzegany w społeczności, ale może być niedoszacowany z uwagi na niepewność respondentów. To podkreśla konieczność większej edukacji w zakresie rozpoznawania i zgłaszania przypadków przemocy.

2. Częstotliwość przemocy domowej:

Wniosek: 74% badanych uważa, że przemoc domowa jest rzadkością w ich miejscowości, podczas gdy 26% twierdzi, że występuje raczej często lub bardzo często.

Podsumowanie: Mimo że większość nie dostrzega przemocy jako powszechnego zjawiska, ponad jedna czwarta uważa ją za poważny problem. Może to świadczyć o podzielonych percepcjach w społeczności i wymaga podjęcia działań uświadamiających.

3. Doświadczanie przemocy przez respondentów:

Wniosek: 26% badanych doświadczyło przemocy od członka rodziny, jednak tylko 16% z nich zgłosiło ten problem.

Podsumowanie: Duży odsetek osób doświadcza przemocy, ale niewielu decyduje się na zgłoszenie, co wskazuje na bariery w dostępie do pomocy, takie jak strach, wstyd lub brak wiary w skuteczność interwencji.

4. Rodzaje przemocy:

Wniosek: Przemoc psychiczna była najczęściej wskazywana (79%), następnie fizyczna (37%) i ekonomiczna (11%).

Podsumowanie: Dane te pokazują, że przemoc ma różne oblicza, z przewagą trudniejszej do wykrycia przemocy psychicznej, co wymaga szczególnej uwagi w kampaniach edukacyjnych.

5. Częstotliwość przemocy:

Wniosek: 58% respondentów uważa, że przemoc miała miejsce wielokrotnie w przeszłości, ale obecnie się nie powtarza, a 42% wskazuje na jednorazowy incydent.

Podsumowanie: Choć część przypadków przemocy ma charakter incydentalny, znaczny odsetek wskazuje na długotrwałe problemy, co wymaga wdrażania długofalowych programów wsparcia.

6. Świadomość społeczna dotycząca przemocy:

Wniosek: 96% badanych uważa alkohol za główną przyczynę przemocy, a większość zgadza się, że przemoc może dotknąć każdą rodzinę, niezależnie od płci.

Podsumowanie: Wysoki poziom świadomości wśród respondentów jest budujący, co może ułatwić wdrażanie działań profilaktycznych i interwencyjnych.

7. Stereotypy dotyczące przemocy:

Wniosek: Zdecydowana większość odrzuca stereotypy, takie jak przekonanie, że przemoc domowa to prywatna sprawa (93%) czy że policja nie powinna interweniować w takich sprawach (92%).

Podsumowanie: Społeczność wykazuje wysoką świadomość na temat szkodliwości stereotypów, co świadczy o pozytywnych zmianach w postrzeganiu przemocy.

8. Przyczyny przemocy domowej:

Wniosek: Najczęściej wskazywane przyczyny to nieumiejętność radzenia sobie z problemami (82%), stres (57%) i choroby psychiczne (46%).

Podsumowanie: Respondenci rozumieją złożone przyczyny przemocy, co może pomóc w projektowaniu działań prewencyjnych, takich jak wsparcie psychologiczne czy edukacja zarządzania emocjami.

9. Problemy z interwencją:

Wniosek: 45% respondentów wskazuje, że interwencje policji są często nieskuteczne, a 70% zauważa wycofywanie zgłoszeń przez osoby doznające przemocy.

Podsumowanie: Dane te wskazują na konieczność poprawy systemu wsparcia dla osób zgłaszających przemoc oraz edukacji na temat procedur interwencyjnych.

10. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy:

Wniosek: Zaostrzenie kar (91%) i edukacja społeczeństwa (69%) są postrzegane jako najbardziej skuteczne środki.

Podsumowanie: Konieczne jest wdrażanie działań zarówno prewencyjnych, jak i represyjnych, przy jednoczesnym budowaniu świadomości społecznej.

11. Postawy wobec przemocy wobec dzieci:

Wniosek: 96% respondentów nie zgadza się ze stwierdzeniem, że kary fizyczne hartują dziecko, a 81% popiera ich prawny zakaz.

Podsumowanie: Respondenci są świadomi negatywnych skutków przemocy wobec dzieci, co sugeruje sprzyjające warunki dla dalszego ograniczania takich praktyk.

12. Znaczenie relacji rodzinnych:

Wniosek: 94% badanych odrzuca przekonanie, że dziecko powinno bać się rodziców, aby okazywać im posłuszeństwo.

Podsumowanie: Istnieje szerokie poparcie dla wychowywania dzieci w atmosferze szacunku i wsparcia, a nie strachu, co jest pozytywnym wskaźnikiem dla działań edukacyjnych.

Wnioski z badań wśród uczniów

1. Samopoczucie uczniów w klasie:

Wniosek: 93% uczniów czuje się dobrze lub raczej dobrze w swojej klasie, jednak 7% nie podziela tego odczucia.

Podsumowanie: Większość uczniów ocenia relacje w klasie pozytywnie, co świadczy o zdrowej atmosferze, ale niezbędne są działania wspierające uczniów, którzy mają trudności w odnalezieniu się w grupie.

2. Poczucie bezpieczeństwa w szkole:

Wniosek: 85% uczniów czuje się bezpiecznie w szkole, jednak 15% ma odmienne odczucia.

Podsumowanie: Choć zdecydowana większość czuje się bezpiecznie, liczba uczniów z obawami sugeruje potrzebę działań prewencyjnych oraz wsparcia w tworzeniu przyjaznego środowiska szkolnego.

3. Obawy uczniów związane z innymi osobami:

Wniosek: 13% uczniów wskazuje, że obawia się niektórych rówieśników, a 4% potwierdza istnienie zwyczaju „chrztu” młodszych uczniów.

Podsumowanie: Strach przed rówieśnikami i nieformalna hierarchia w szkole są alarmującymi sygnałami, które wymagają interwencji wychowawców i edukacji uczniów na temat równego traktowania.

4. Subiektywna ocena zachowania:

Wniosek: Uczniowie oceniają swoje zachowanie jako wzorowe (32%), bardzo dobre (39%), dobre (22%), a poprawne (7%).

Podsumowanie: Większość uczniów ocenia swoje zachowanie pozytywnie, co wskazuje na wysoką samoświadomość w zakresie odpowiedzialności za swoje działania.

5. Wsparcie emocjonalne w szkole:

Wniosek: 86% uczniów ma w szkole osobę, której może się zwierzyć.

Podsumowanie: Dostępność wsparcia emocjonalnego jest kluczowa dla dobrego samopoczucia uczniów, ale należy pracować nad stworzeniem sieci wsparcia, aby zapewnić je pozostałym 14%.

6. Codzienne negatywne zachowania w szkole:

Wniosek: Najczęstsze przejawy agresji to obgadywanie (19%), wyśmiewanie (10%), ignorowanie (6%), kopanie i bicie (6%).

Podsumowanie: Problemy te wymagają systemowych działań wychowawczych oraz edukacji o skutkach przemocy w szkole.

7. Osoby stosujące agresję:

Wniosek: Agresywne zachowania częściej wykazują chłopcy (84%) niż dziewczęta (16%).

Podsumowanie: Działania profilaktyczne powinny być dostosowane do specyficznych wzorców zachowań wśród chłopców i dziewcząt.

8. Doświadczanie przemocy:

Wniosek: 44% uczniów doświadczyło przemocy fizycznej lub psychicznej, przy czym częściej w szkole występuje przemoc fizyczna (27%) niż psychiczna (23%).

Podsumowanie: Wysoki odsetek doświadczeń przemocy wymaga wzmocnienia działań profilaktycznych i interwencyjnych, szczególnie w kontekście przemocy fizycznej.

9. Czas i miejsce występowania przemocy:

Wniosek: Najwięcej aktów przemocy ma miejsce podczas przerw (72%).

Podsumowanie: Obecność nauczycieli podczas przerw oraz zwiększenie monitoringu może znacząco ograniczyć występowanie przemocy.

10. Przyczyny przemocy:

Wniosek: Uczniowie wskazują na złe wychowanie (50%), chęć poniżania (31%), brak świadomości skutków (28%) i dążenie do respektu (28%).

Podsumowanie: Te odpowiedzi sugerują potrzebę działań edukacyjnych skierowanych zarówno do uczniów, jak i rodziców.

11. Reakcje uczniów na przemoc:

Wniosek: 18% uczniów dopinguje lub nagrywa bójki, 43% zgłasza zdarzenia nauczycielowi, a 22% ignoruje.

Podsumowanie: Konieczne jest rozwijanie empatii i odpowiedzialności społecznej wśród uczniów poprzez edukację i wsparcie psychologiczne.

12. Propozycje rozwiązań:

Wniosek: Uczniowie uważają, że sprawiedliwe karanie osób stosujących przemoc (55%) oraz spotkania z pedagogiem (38%) są kluczowe dla ograniczenia przemocy.

Podsumowanie: Odpowiedzi podkreślają potrzebę kompleksowych działań obejmujących zarówno dyscyplinę, jak i edukację.

13. Zaufanie w sytuacji doświadczania przemocy:

Wniosek: Najwięcej uczniów wskazuje na wychowawców (56%), rodziców (52%) i przyjaciół (46%) jako osoby, którym by zaufali. 12% uczniów nie powiedziałoby nikomu.

Podsumowanie: Ważne jest budowanie zaufania w relacjach między uczniami a personelem szkoły oraz rodzicami, aby zmniejszyć liczbę osób nieposzukujących pomocy.

14. Przemoc domowa:

Wniosek: 4% uczniów doświadczyło przemocy domowej, a 7% nie czuje się w domu bezpiecznie.

Podsumowanie: Problemy te wymagają monitorowania oraz wsparcia rodzinnego, z uwzględnieniem działań interdyscyplinarnych.

15. Przemoc w Internecie:

Wniosek: 10% uczniów doświadczyło hejtu, 7% obelg, a 20% udostępniania ich wiadomości.

Podsumowanie: Cyberprzemoc wymaga szczególnej uwagi poprzez wprowadzenie działań edukacyjnych i monitorujących w obszarze korzystania z technologii.

16. Relacje z rodzicami i nauczycielami:

Wniosek: 91% uczniów ocenia swoje relacje z rodzicami i nauczycielami jako dobre lub bardzo dobre.

Podsumowanie: Pozytywne relacje z dorosłymi są kluczowe dla wsparcia emocjonalnego uczniów i budowania atmosfery zaufania.

17. Dzielenie się problemami:

Wniosek: 90% uczniów chciałoby podzielić się swoimi problemami z rodzicami.

Podsumowanie: Odpowiedź ta wskazuje na dużą otwartość uczniów wobec rodziców, co należy wspierać i rozwijać poprzez edukację rodziców na temat komunikacji z dziećmi.

Rekomendacje

Zalecane działania pogłębiające wiedzę z zakresu przemocy:

- szkolenia i warsztaty dla rodziców,
- szkolenia dla pracowników GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego, superwizja dla członków tych zespołów,
- spotkania otwarte dla mieszkańców Gminy,
- kampania informacyjna w postaci plakatów i ulotek.

Zalecane działania w grupie młodzieży i uczniów:

- Warsztaty, spotkania i programy dla uczniów dotyczące: przemocy, cyberprzemocy, komunikacji i radzenia sobie z emocjami, podczas których: uczniowie poznają definicje agresji, różnorodne jej rodzaje oraz sposoby wyrażania. Opracują własne sposoby pokonania problemu przemocy oraz zjawisk jej towarzyszących. Dzięki ciekawym, dostosowanym do wieku i możliwości poznawczych metodom pracy uświadomią sobie szkodliwość stosowania przemocy, propagując alternatywne sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami.